

De Panorama Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

DERDE JAARGANG
No 29 — 18 JULI 1952

Alleen voor abonné's van PANORAMA
5 ct.

VACANTIE IN BERENLAND

WINNY
het hoogmoedige kuiken

Winnie werd een volle dag eerder geboren dan haar moeder, de kip Henriette, had gedacht. Toen Henriette op zekere dag juist haar eieren even in de steek wilde laten om op het erf een knappend graantje te pikken, hoorde zij naast zich een tikkend geluid. Zij vermoedde geen ogenblik, dat het geluid uit een van haar eieren kwam, want volgens haar was het daar nog veel te vroeg voor. Zij keek daarom zoekend om zich heen en terwijl zij dat deed, hoorde zij opnieuw tikken. Op hetzelfde moment zag zij, dat door een van de eierschalen een klein, geel puntje kwam kijken. Het was de snavel van Winnie, die het benauwd had gekregen en nu naar buiten kwam. Een kwartier later had zij zich helemaal alleen te voorschijn gewerkt en keek zij, staande naast de eierschaal, nieuwsgierig de wereld in.

Haar moeder kon van pure verbazing geen woord uitbrengen en klapte alleen maar opgewonden met haar vleugels. De kleine Winnie keek haar oplettend aan en probeerde plotseling ook met haar vleugels te klappen. Dat deed voor Henriette de deur dicht! Zij rende naar buiten, waar de andere kippen bezig waren de laatste graantjes op te pikken.

„O!" riep Henriette, „moeten jullie eens horen. Ik heb nu toch zo'n bijzonder kuiken! Het is een dag eerder geboren dan ik dacht en het probeert mij nu al na te doen!"

Je begrijpt, dat iedereen gauw ging kijken en dat Winnie weldra een troep kakelende kippen om zich heen zag. Zij werd er helemaal niet verlegen door en het duurde niet lang, of iedereen vond haar werkelijk een bijzonder kuiken. Want wat gebeurde er? Winnie streek plotseling met haar rechterpootje over haar ogen en dat was nu juist een gewoonte van kip Aleida. En even later ging zij op één pootje staan, en kijk, kip Bernardina stond ook net op één poot!

„Moet je zien!" riep kip Agnes, „zij doet ons na. O, wat een verstandig kuiken is dat!"

Moeder Henriette straalde van trots en zij stapte parmantiger dan ooit over het erf, toen in de eerstkomende dagen bleek, dat Winnie inderdaad een opmerkelijk kuiken was. Zij leerde verbazend snel en kon veel vlugger dan andere kuikens zelf haar kostje opscharrelen. Verder deed zij alles na wat zij de andere kippen zag doen. Zij trachtte een hoge borst te zetten en statig te stappen. Zij spande zich verschrikkelijk in om heel hard te kakelen en zij groef in de grond tot haar pootjes er pijn van deden. „Zij wil gauw groot worden!" zeiden de kippen

vrolijk tegen elkaar. Maar zij lachten niet meer, toen Winnie's zucht om hen na te doen in brutaliteiten ging ontaarden. Wanneer twee kippen stonden te praten, ging Winnie bij hen staan en deed zij ook een duit in het zakje! Wanneer de boer het graan op het erf uitstrooide, drong Winnie naar voren om er het eerst bij te zijn. Eén keer pikte zij tegelijk met kip Hella naar een regenworm en weigerde zij haar stuk van de worm los te laten! Nee, de kippen vonden Winnie niet zo aardig meer. „Zij is overal als de kippen bij en dat past een kuiken niet," zo zeiden zij tegen elkaar.

Vader Haan vond het prettig, dat Winnie pienter en actief was, maar ook volgens hem was zij toch veel te eigenwijs. „Het komt door haar opvoeding," zei hij tegen Aleida, de oudste kip. „Zij is van nature niet slecht en zij is werkelijk erg voorlijk, maar zij wordt door haar moeder bedorven. Als dit zo doorgaat, wordt zij onuitstaanbaar en dat zou jammer zijn, want als zij verstandig werd opgevoed, zouden wij trots op haar kunnen zijn." Hij had al eens tegen Henriette gezegd, dat zij Winnie strenger moest aanpakken, maar Henriette had zich van zijn woorden niets aangetrokken. Zij dacht, dat Winnie een wonderkuiken was en zij moedigde haar aan de andere kippen nog meer na te apen.

DOOR ROOSJE

Toen Winnie een middag op het erf naar regenwormen liep te zoeken, hoorde zij plotseling een vreemd geluid: „Kwak! kwak!" klonk het. Zij keek verbaasd om zich heen en zag toen een dier, dat zij nog nooit had gezien. Het was veel groter dan zij en het viel vooral op door zijn lange snavel en waggelende gang. Achter dit dier waggelde een vijftal kleine, gele bolletjes, die ook lange snavels hadden.

„Wie zijn jullie?" vroeg Winnie, maar de eenden (dat waren het) zeiden niets en liepen voorbij. Dat liet Winnie niet op zich zitten. Haar nieuwsgierigheid werd haar de baas en zonder zich te bedenken liep zij achter de kleine stoet aan. Al lopend probeerde zij ook „Kwakkwak" te zeggen, maar dat lukte niet best. Met het waggelen ging het iets beter, hoewel dat erg vermoeiend was. De eenden gingen het erf af, kropen onder een afrastering door en staken een stuk land over. Toen stonden zij voor een sloot.

Gelukkig, dacht Winnie, nu kunnen zij niet verder en zullen zij wel naar mij moeten luisteren! Maar nee! Plotseling stapte de grote eend doodgemoedereerd in het water en hup! hup! hup! daar plonsden de kleine eendjes haar achterna.

Winnie bleef één ogenblik van verbazing stokstijf staan. Toen liep zij naar het water om de eenden na te doen. Zij had nog nooit gezien, dat een dier zo maar het water inging en zij vond het nog veel mooier dan het kraaien van de haan. Hijgend en doodmoe kwam zij bij de kant, maar zonder zich te bedenken sprong zij het water in. Zij bewoog instinctief haar poten, maar zij voelde zich omlaagzakken en meteen verdween tot haar grote schrik haar kop onder de oppervlakte. Zij kreeg een grote golf wa-

ter binnen en voor het eerst in haar leven werd zij bang. Zij kwam weer boven en schreeuwde het uit van angst, voor zij weer omlaagzakte. Zij dacht dat zij nooit meer adem zou krijgen en dood zou gaan, maar gelukkig! daar voelde zij, hoe iets als een klem haar veren beetpakte en haar omhoogtrok. Proestend en snuivend kwam zij aan de oppervlakte. Zij knipperde met haar ogen en zag toen, dat de grote eend haar had gered.

„O, dank u wel," stamelde zij.

„Hoe heet je?" vroeg de eend, die geen aanstalten maakte om Winnie naar de kant te brengen.

„Winnie."

„Prachtig, dan ben je de goede. Jij bent dus dat brutale, eigenwijze, hoogmoedige kuiken. Jij moet dus leren, dat je niet iedereen na moet apen. Alsjeblieft!" De eend deed haar bek wijd open en daar schoot Winnie weer de diepte in. Even dacht zij, dat haar laatste uurtje had geslagen, maar toen werd zij weer door de eend omhooggetrokken.

„Laat mij er uit!" smeekte zij, toen zij weer boven was.

De eend draaide zichzelf en Winnie om, zodat zij naar de oever konden kijken. In de verte naderden twee stippen. Het waren de haan en kip Henriette, de moeder van Winnie. Toen Henriette had gemerkt, dat Winnie al een tijdje verdwenen was, was zij ongerust geworden en had zij de andere kippen gevraagd of zij haar kuiken niet hadden gezien. Maar niemand had Winnie weg zien gaan en tenslotte had de haan voorgesteld, dat hij en Henriette samen zouden gaan zoeken. Hij had zelf ongemerkt de leiding genomen en nu wandelden hij en Henriette in de richting van de sloot.

„Nee," zei de eend, „nog even wachten." Meteen gaf zij Winnie een duwtje, zodat zij voor de derde maal kopje onder ging. Toen zij vanzelf weer bovenkwam, zag zij de eend vlak naast zich rondzwemmen.

„Help!" riep Winnie, en meteen hoorde zij van de kant af roepen: „Help! Red haar!" Het was de stem van Henriette, die naast de haan op de oever stond. „Ach, beste eend, haal Winnie uit het water," smeekte zij. Winnie schreeuwde moord en brand.

Met een paar slagen van haar poten was de eend bij Winnie, die zij stevig vastpakte. Winnie voorttrekkend zwom zij rustig naar de kant, waar zij de drenkelinge druipend en wel neerlegde.

Winnie kon van de doorstane angst nog maar nauwelijks op haar pootjes staan; als een heel klein kuiken drukte zij zich tegen haar moeder aan. Henriette zelf wist niet hoe zij de eend moest bedanken en zij deed het daarom maar op alle manieren, die zij kende. „Maar hoe kwam het nu eigenlijk, dat je in het water viel?" vroeg zij aan Winnie.

Winnie gaf van schaamte geen antwoord, zodat de eend het woord maar deed: „Het kwam, doordat zij mij met alle geweld na wilde apen," zei zij. „Zij probeerde te waggelen en te kwaken en toen ik het water inliep, sprong zij mij achterna. Ik dacht, dat zij kon zwemmen, en daarom hielp ik haar eerst niet. Zo is het toch gegaan, niet, Winnie?"

„Ja," huilde Winnie, die wel begreep, dat zij van de eend en zijn vriend, de haan, een lesje had gekregen. Zij was in de val gelopen en omdat zij niet wilde, dat haar moeder en de andere kippen dat zouden horen, vertelde zij maar niet, dat de eend haar langer in het water had gehouden dan nodig was geweest.

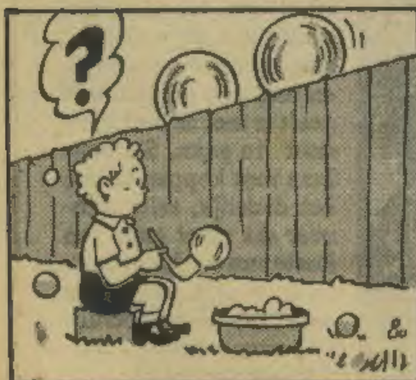
„Zo!" zei moeder Henriette.

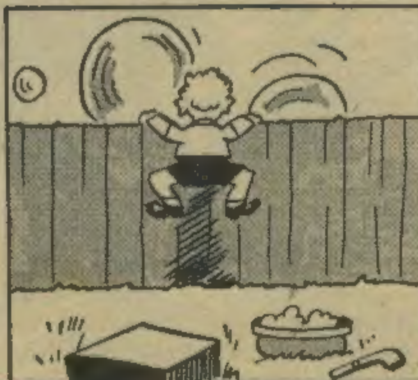

„Dus jij moest de eend naäpen, hè? Als je maar begrijpt, dat het daarmee nu eens en voor altijd uit is! Jij hoeft andere dieren niet na te doen. Jij behoort je als een gewoon kuiken te gedragen en dat zul je doen ook, daar zal ik wel voor zorgen! Kom mee!" Zij nam afscheid van de eend en de haan en trok Winnie met zich mee in de richting van het erf.

De haan en de eend knikten elkaar tevreden toe. „Nu zal het wel beter gaan," zeiden zij allebei tegelijk. En zo was het ook. Winnie voelde er niet zoveel meer voor om alles en iedereen na te apen, en wanneer zij het toch nog eens wilde doen, zorgde Henriette er wel voor, dat zij tot andere gedachten kwam. Zij hadden allebei hun lesje geleerd en Winnie werd niet alleen de verstandigste, maar ook de aardigste kip van het hele kippenhok.

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

Ha! Die opa!

Pietje kende alle letters
Van de grote letterkaart,
Had dus al in enk'le maanden
Heel wat wetenschap vergaard.

Hij kon korte zinnen lezen
En ook schrijven in een schrift,
En wie zei, dat Pietje dom was,
Kreeg voor antwoord: „Da's de kift!"

Laatst zag 't ventje opa zitten
Met een lekkere sigaar,
Zag hem puffen met genoegen
Geurige wolkjes bij elkaar.

Eensklaps schoten er drie nullen
Op een rij uit opa's mond.
Kijk, ze werden langzaam groter,
Maar ze bleven keurig rond.

„Ha, die opa! Hij schrijft o-tjes.
Blauwe o-tjes!" juichte Piet.
„Opa, maak nu eens een p-tje
En dan nog een a subiet!"

Lachend moest opa bekennen,
Dat dit veel te moeilijk was.
Toen dacht Pietje: Hoe bestaat het!
Wij doen 't al in d'eerste klas.

C. v. Bovenkerk

Leerrijke lessen

Henk had veel vrienden. Dirk ook. Ze waren allebei aardige knullen, maar ze hadden één groot gebrek. Ze waren allebei wat eigengereid en eigenzinnig als 't er op aankwam.

Zo waren ze eens van plan om met wat vrienden een fijne tocht te maken in de vacantie. Ze vonden het allemaal reuze. Eerst zou Henk het plan uitstippelen, maar toen kwam Dirk op de proppen: hij zou dat wel doen. Henk bleef op zijn stuk staan en schaarde zijn volgelingen om zich heen, maar Dirk had ook zijn mannetjes en zo stonden ze als twee kemphanen tegenover elkaar. Het ging niet meer om een trektocht, het ging er alleen nog maar om: wie krijgt zijn zin? Met het gevolg, dat de vacantie snel voorbijging en er van die trektocht niets terechtkwam.

Toen men 't eindelijk eens werd, was de vacantie, op een paar dagen na, voorbij.

Dat leek op het fabeltje van de hommels en de honingbijen, die beide vochten om het bezit van een voorraad honing. Hommels en bijen riepen de hulp in van een wesp en toen dit niet hielp, moest er nog een mier aan te pas komen. Die kon het pleit echter ook niet beslechten en zo verliepen er maanden. En intussen had een beer de voorraad honing ontdekt en Bruintje vulde er heerlijk zijn maag mee, totdat er geen druppel meer over was, toen het uiteindelijk werd uitgemaakt, dat de bijen recht hadden op de voorraad.

DE HOMMELS EN DE HONINGBIJEN

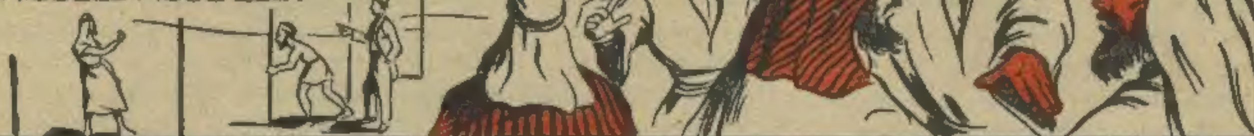
Kijk, het komt meer voor, dat jullie verschil van mening hebben over dit of dat. Doe dan niet als de hommels en de honingbijen of als Dirk en Henk. Praat er over met elkaar als verstandige en grote mensen laat zo weinig mogelijk tijd verloren gaan in eindeloos en dor gezanik, dat de oplossing steeds maar verschuift en anderen gelegenheid geeft er met de buit vandoor te gaan. Sla spijkers met koppen en doe het dadelijk, zelfs wanneer dit moet gaan ten koste van een klein beetje trots. De gemaakte winst zal de persoonlijke ontgoocheling ruimschoots vergoeden.

ONZE WONDERE WERELD

VERBINDINGS-STREEP

VROEGER MOESTEN DE ZEEVARENDEN HEEL AFRIKA RONDVAREN OM VAN ONZE KUSTEN NAAR INDIË TE KOMEN. IN 1869 WERD DIE WEG AANZIENLIJK KORTER DOOR HET GEREEDKOMEN VAN HET SUEZ-KANAAL, DE VERBINDING TUSSEN TWEE ZEEËN.

IN 1855 WAS FERDINAND DE LESSEPS IN CAIRO EN WERD BESLOTEN EEN GESCHIKTE WATERWEG AAN TE LEGGEN TUSSEN RODE ZEE EN MIDDELLANDSE ZEE.

de PATRIJS

Een zeer leuke vogel, die wel iets op een klein kippetje lijkt, is de patrijs. Overal bijna in ons land kun je de patrijzen aantreffen: in polders en goede landbouwgebieden, maar ook op schrale en slechte gronden voelen deze vogels zich thuis. Zo kunnen we bijvoorbeeld ook patrijzen vinden in de duinen, op onze heidevelden en in hoogveenstreken.

De vogels zijn een beetje gedrongen, bijna rond van vorm. Ze hebben een kort staartje en hun veren vertonen een grote mengeling van kleuren: blauwgrijs, bruin, kastanjebruin enzovoort.

Het is een heerlijk gezicht, een nest met eieren. Meestal zijn het er meer dan twaalf, soms wel twintig, geel tot olijfbruin van kleur en ongespikkeld. Men heeft zelfs één keer in een nest veertig eieren gevonden, maar dat waren dan de eieren van twee patrijzen, die tezamen hun eieren in één nest hadden gelegd. Gezelligheid kent geen tijd, moet je maar denken.

Het mannetje en het vrouwtje van de patrijs zorgen heel goed voor de eieren en later voor de jongen. Als ze een poosje van het nest af gaan, bedekken ze de eieren met grassprietjes en strootjes. De mensen en vooral andere vogels en dieren, die het op de eieren gemunt hebben, vinden dan het nest niet zo gemakkelijk. Je moet weten, dat het nest van de patrijs zo maar op de grond is gemaakt, dus net als bij kieviten, grutto's, wulpen en eenden. Het kan liggen aan een slootkant, tussen wat ruigte; in een grasland, maar ook wel midden in de rogge. Vandaar dat het heel gemakkelijk kan gebeuren, dat de nesten stuk gereden worden, of dat door de maaimachine de jonge vogels worden gedood. Het is daarom maar gelukkig, dat de patrijzen veel eieren leggen. Bovendien mag op bepaalde tijden van het jaar niet geschoten worden op patrijzen. Als een jager een schot hagel lost op een troep patrijzen in de lucht — een klucht heet dat — dan kan het best gebeuren, dat er twee of drie vogels tegelijk dood naar beneden tuimelen.

Leuk is het te zien, hoe de oude vogels voor de jongen zorgen.

Je moet weten dat jonge patrijzen, bijna dadelijk als ze uit de eieren zijn gerold, kunnen lopen. Ze kunnen dus bij gevaar al dadelijk uit de voeten komen. Toch blijven ze nog een poosje bij vader en moeder en samen gaan ze dan op voedsel uit. Hebben ze dat een poosje gedaan, dan gaan ze lekker bij elkaar liggen, het liefst in de warme zon.

Komt er nu gevaar, bijvoorbeeld er verschijnt een grote jongen in de buurt, dan vliegen de oude vogels een klein eindje op en gaan dan weer zitten. Ze doen hierbij net of ze niet goed kunnen vliegen. De jongen, die dat ziet, meent, dat hij de oude patrijs wel pakken kan en loopt er dus achteraan. Weer vliegt, of liever fladdert de patrijs 'n eindje weg. Hij of zij laat zich bijna pakken, maar nooit helemaal. Geeft de jongen het niet op, dan vliegt de vogel plotseling een heel eind weg en laat de verbaasde jongen staan. Maar intussen hebben de jonge kuikens tijd en gelegenheid gehad om zich goed te verbergen.

Als de jongen ver genoeg weg is, komen de oude vogels terug en roepen de jongen met kloekgeluidjes weer vlug bij elkaar.

Leuk hè? Je zou haast zeggen, dat ze verstand hebben.

J. B. M. v. d. B.

WAT ZEGT MIJN NAAM?

Zoals iedere voornaam een betekenis heeft, zo heeft ook iedere achternaam oorspronkelijk een betekenis. We zijn zozeer aan onze achternamen gewoon geraakt, we zijn er zo vertrouwd mee, dat we aan de betekenis er van zelden of nooit denken, ook niet wanneer die betekenis voor ieder duidelijk is. Niemand denkt aan een grote man, als we spreken van Cor de Groot, of aan een kleine man, wanneer we het hebben over Wim de Kort. Als we zeggen, dat iedere naam een betekenis heeft, dan bedoelen we daarmee helemaal niet, dat we van elke naam zo maar kunnen zeggen, wat hij betekent. Heel veel namen zijn van betrekkelijk oude datum en hebben hun oorsprong in woorden, die niet meer gebruikt worden, of die in de loop der eeuwen een heel andere betekenis hebben gekregen. Soms ook zijn die oorspronkelijke woorden tot onherkenbaar wordens toe verbasterd, kregen ze door gewestelijke en zelfs plaatselijke dialecten een geheel andere vorm.

ACHTERNAMEN

Veel familienamen ook zijn uit het buitenland afkomstig en kregen hier een min of meer Nederlands tintje, en als dan niemand de oorspronkelijke naam kende, kon men ook met geen mogelijkheid zeggen, welke de betekenis van die naam was. Een sprekend voorbeeld hebben we in de naam Blok voor zover die naam door Joden gedragen wordt. Blok is een aardrijkskundige naam en betekent een door gracht of heining afgesloten stuk land. Maar als een Israëliet Blok heet, dan betekent zijn naam: afkomstig uit Walachije. Walachije is een uitgestrekte laagvlakte in Roemenië en wie daar vandaan kwam, heette een Walach of Walch. Dat Walch vervormde geleidelijk tot Wolch, Wloch, Bloch, Blok!

Wanneer men van oudere namen de oorsprong niet kent, zal men bij een verklaring van die namen noodzakelijk vergissingen begaan. En omdat zulks lang niet altijd het geval is, zal men bij 't verklaren van de betekenis van die familienamen dikwijls met een min of meer verantwoorde gissing tevree moeten zijn.

BEDELAARS-PENNINGEN

Er was een tijd, dat steden en gemeenten armen- en bedeljagers aanstelden om de zwermen vagebonden, die de ingezetenen lastig vielen, te weren. Zelfs in 1772 hield men nog grote drijfjachten op de bedelaars, en herhaalde bedelarij werd gestraft met tuchthuisstraf, geseling en soms ook brandmerking. Ook de Amsterdamse keuren of voorschriften bevatten strenge bepalingen tegen die vagebonden. Men was echter niet altijd even streng op dit stuk, want men schonk inkomende bedelaars wel eens vergunning om de openbare liefdadigheid in te roepen en als bewijs van hun vergunning ontvingen die bedelaars dan een soort penning. Hij was van lood. Wilde de bedelaar onderdak krijgen, dan moest diegene, die hem onderdak gaf, die penning in ontvangst nemen, hem laten zien aan de „opzieners der armen" en de naam van de bedelaar ook opgeven. Men moest tevens vermelden waar ze vandaan kwamen, door welke stadspoort ze waren binnengekomen, enzovoort. Dit op straffe van twintig stuivers boete per persoon. 'n Loden penning, die men bijvoorbeeld in Amsterdam gebruikte, droeg aan de ene kant de afbeelding van een bedelaar, met randschrift: „Voor de inkomende bedelaars." Aan de andere kant van de penning stond het stadswapen. Zo'n penning vormde dus voor de bedelaar een soort persoonsbewijs.... in lood.

BAS en BES

Stekel tracht nog steeds Bas en Bes, die uit zijn gesticht zijn weggelopen, weer in handen te krijgen.

SINDBAD de zeeman

NAVERTELD NAAR EEN OUD VERHAAL

17 Zoals Sindbad gevreesd had, verscheen er een rok, terwijl zijn maats stenen naar het ei wierpen. De vogel liet een schrille schreeuw horen toen hij zag, dat zijn ei stuk was en hals-over-kop scheepten de zeelui zich weer in en zeilden weg.

18 Maar zij konden niet ontsnappen, want de maat van de rok dook eveneens op en beide vlogen ze met rotsblokken in de klauwen over het schip. Dit werd midscheeps getroffen en zonk. Sindbad klampte zich vast aan een plank en wist een eiland te bereiken.

19 Bij een beek vond hij een oude man zitten en groette hem. De man gromde wat terug en maakte een gebaar om over de beek gedragen te worden. Sindbad was een vriendelijke kerel en nam de grijsaard op zijn schouders.

20 Toen ze over de beek waren, vroeg hij de man zich te laten zakken, maar deze bleef zitten. Toen wilde Sindbad hem afschudden, maar hij klemde zijn benen als een schroef om Sindbad's nek en deze kon zich niet bevrijden.

DOOR
J. TOEBOSCH
*

De boer en de

Willem Bogers, een welgestelde boer in 't Gelderse dorp M., was een fatsoenlijk, goedhartig en oppassend man, van wie niets te zeggen viel. Alleen was hij wat eigenwijs, meende heel slim te zijn en kon nu en dan, bijvoorbeeld met de kermis, bij een familiefeest of als hij in de stad moest zijn, wel eens meer drinken dan goed was. Nu gebeurde het, dat een verre bloedverwant van hem stierf en zo kreeg hij op een goede dag van een notaris uit de hoofdstad bericht, dat hij tot de erfgenamen behoorde en uitgenodigd werd, zijn aandeel in de erfenis te komen halen. Dat was een buitenkansje, want Bogers had nooit verwacht, dat zijn neef, die hij nauwelijks kende, hem nog wat zou nalaten.

Op de bepaalde dag ging Bogers op reis.

„Willem," zei zijn vrouw, toen hij klaar stond om te vertrekken, „pas nu op, dat je niet drinkt en kom zo gauw je kunt weer terug. Als je veel geld bij je hebt, kun je niet te voorzichtig zijn. Er zijn zoveel deugnieten in de stad, die er op loeren."

„Wees voor mij maar niet bezorgd, vrouw," zei Bogers lachend. Hij wandelde naar het station, dat een half uur van zijn boerderij lag, stapte in de trein, kwam in de stad aan en ging naar het kantoor van de notaris, waar hij, na aftrek van alle onkosten, nog ruim negenhonderd gulden kreeg. Hij deed het geld in een portefeuille, die hij zorgvuldig in de binnenzak van zijn jas stak, bedankte de notaris en ging heen.

Hij keek op zijn horloge. Nog ruim twee uur, eer de trein naar M. vertrok.

„Nu ga ik er eentje nemen," zei hij. „Ik heb nog volop de tijd."

Hij ging een café binnen en bestelde een borrel. Wat smaakte die lekker na zo'n lange reis! Hij bestelde er nog een.

Vlak bij hem zat een net geklede heer, behalve hem de enige gast in 't café. Bogers maakte met hem een praatje, eerst over het weer, daarna over andere gewone onderwerpen. De vreemde heer was zeer vriendelijk en spraakzaam. Bogers hoorde nu ook, dat hij dezelfde kant uit moest als hij.

„Dan kunnen we samen reizen," zei hij. „Maar we hebben nog tijd genoeg. Ik neem er nog een. Mag ik u ook iets aanbieden?"

„Tracteert u?"

„Ja. 't Kan vandaag lijden. Ik heb daar net bij de notaris een dikke negenhonderd gulden ontvangen. Een erfenis, waar ik helemaal niet op gerekend had."

„Nou, dat is nog zo gek niet. Maar dan mag u wel oppassen, dat u het geld niet verliest."

„Och, daar ben ik niet bang voor. Ik heb het goed weggestopt," zei Bogers en wees op de plaats, waar zijn portefeuille zat.

„Nu, dan graag."

De kellner bracht het bestelde en de beide heren klonken.

Wat later tracteerde de vreemde. En zo bleven ze zitten praten en drinken. Ze moesten nu ook kennis maken en de vreemde stelde zich voor als mijnheer Terborg, wonende te G., waar hij een grote zaak had. 't Was een gezellige man en hij wist veel te vertellen. Al pratende vloog de tijd voorbij.

„Maar daar zie ik waarachtig, dat we de trein naar M. gemist hebben," zei de heer Terborg opeens verschrikt, terwijl hij op zijn horloge keek. „Ja, als ik aan 't praten ben, denk ik nergens aan. Voor mij is het niet erg, maar u kunt nu misschien niet meer op tijd thuis zijn."

Bogers vond het echter zo erg niet. Hij was het helemaal niet moe in de stad. „Ik heb evenveel schuld als u," zei hij. „Dan had ikzelf maar beter moeten oppassen. Over een uur gaat er weer een trein. Weet u wat, we zullen er nog maar een nemen."

„Best," zei mijnheer Terborg, en ze bleven dus zitten en tracteerden elkaar om de beurt. Bogers vond, dat hij nog nooit zo'n aardige kerel ontmoet had en Terborg beloofde, dat hij, als hij binnenkort eens in de buurt van M. kwam, hem zeker zou bezoeken. De boer verzekerde, dat hem dat veel plezier zou doen en intussen bemerkte hij niet, dat zijn vriend soms zijn glas in een bij hem staande asbak ledigde, terwijl hij hem steeds aanspoorde nog eens te drinken.

„Maar nu moeten we toch gaan," zei Terborg en wees op de klok. „Anders komen we weer te laat."

Ze betaalden hun vertering en verlieten het café. Toen ze buiten op de straat kwamen, voelde Bogers, dat hij te veel had gehad. Het duizelde hem in 't hoofd en hij had moeite op de been te blijven. Zijn vriend bemerkte het.

„'t Beste zal zijn, dat we een kleine omweg maken," zei hij. „Hier kun je elk ogenblik een agent treffen, die je proces-verbaal maakt voor dronkenschap. Die kerels zijn zo vitterig."

Ze gingen op weg. Het was intussen al duister geworden. De straat was zeer stil; geen mens vertoonde zich. Een paar keer struikelde de boer, maar dan greep Terborg hem stevig vast. Dat zijn hand daarbij op de plaats kwam, waar de portefeuille zat, was niet verdacht en Bogers vond het heel mooi, dat zijn vriend zo bezorgd voor hem was.

Ze kwamen bij de ingang van het station. Terborg keek op de stationsklok.

zakkenroller

„We hebben nog tien minuten tijd," zei hij. „Ik ga even hiernaast wat sigaren kopen. Ga maar vast in de wachtkamer. Ik ben dadelijk bij je." Met was hij weg.

Bogers ging de wachtkamer binnen, zette zich op een bank en hield de ingang in het oog. Door de wandeling in de open lucht was hij weer vrijwel opgefrist. Enige minuten gingen voorbij, maar zijn vriend kwam niet. 't Wordt nu toch tijd, dacht hij.

Weer een paar minuten, maar Terborg liet zich niet zien.... „Hij heeft lang werk," zei Bogers bij zichzelf. „Als hij niet wat voortmaakt, komt hij nog te laat...."

Daar kwam de portier en riep, dat de reizigers voor de richting M. moesten instappen.

Bogers stond op en ging naar het perron. Hij stapte in, ging vlak bij het portier zitten en keek naar buiten. Als Terborg nu nog kwam, zou hij hem roepen. Maar Terborg kwam niet....

Intussen werden de deuren gesloten, de chef gaf een teken en de trein zette zich in beweging.

„Te laat," zei Bogers. „Nu, 't is zijn eigen schuld...." Maar hij vond het toch jammer, dat zijn vriend de trein gemist had....

Daar dacht hij aan het geld, dat hij van de notaris gekregen had. Onwillekeurig stak hij de hand in de binnenzak van zijn jas. Maar wie beschrijft zijn schrik, toen hij bemerkte, dat de portefeuille weg was?

Hij sprong op en doorzocht al zijn zakken. Tevergeefs! De portefeuille was niet te vinden....!!

„Ik ben bestolen!" schreeuwde hij. „Die schurk! Die dief! Mijn geld is weg....!"

De andere reizigers meenden in het begin, dat de man zijn verstand verloren had en het duurde enige tijd, eer ze wisten, wat er gebeurd was. Met stukken en brokken vertelde Bogers, hoe hij bij een notaris geld ontvangen had, hoe hij daarna in een café met een vreemde heer had kennisgemaakt, hoe ze samen gedronken en vriendschap gesloten hadden, hoe de „vriend" hem naar de trein had gebracht en hoe hij nu tot de ontdekking was gekomen, dat hij bestolen was.

Maar niet alleen de portefeuille, ook zijn gouden horloge met ketting, waar hij zo trots op was, en zijn portemonnaie, die enige guldens bevatte, bleken verdwenen. Alleen zijn spoorkaartje en wat kleingeld, dat in zijn vestzakje zat, had hij behouden. Nu begreep hij, waarom Terborg zo bezorgd voor hem was geweest en hem zo goed vastgehouden had. Die goede vriend!

Zijn medereizigers deden hun best om hem gerust te stellen. Hij moest het maar bij de politie aangeven; die was tegenwoordig zo slim, dat ze de dief gauw te pakken zou hebben en dan kreeg hij zeker alles terug. En ze vertelden allerlei staaltjes van dergelijke gevallen, die allemaal goed afgelopen waren. Of ze zelf geloofden, wat ze vertelden....? In elk geval, Bogers verwachtte er niet veel van....

Het is te begrijpen, dat zijn thuiskomst niet prettig was. De volgende dag reisde hij op aanraden van de burgemeester weer naar de stad om de commissaris van politie met het gebeurde in kennis te stellen. De burgemeester had hem een brief meegegeven.

De commissaris liet hem alles vertellen en een beschrijving van de dief geven. Toen nam hij uit een kast een dik album en wees een portret aan.

„Dat is hij!" riep Bogers.

„Ik had 't al dadelijk gedacht. 't Is Frans Urk, bijgenaamd de Aal, een beruchte zakkenroller en goede bekende van de politie. Nu, we zullen doen, wat we kunnen, maar verder kan ik u niets beloven. Wel weet ik, dat we met een slimme vos te doen hebben." Daarmee kon Bogers gaan.

Nog dezelfde dag werd Frans Urk gepakt, maar hij ontkende natuurlijk alle schuld en bewijzen waren er niet. Gelukkig vond de politie echter het horloge met ketting bij een opkoper, die verklaarde het van de Aal gekocht te hebben. Nu kon hij niet langer ontkennen en wees hij ook de plaats aan, waar hij de portefeuille verstopt had.

Het liep dus voor Bogers beter af dan hij verwacht had. Maar het gebeurde was voor hem een goede les om voortaan voorzichtiger te zijn als hij veel geld bij zich had en zich niet voor slimmer te houden dan een ander.

HOND ZIEK?

En wil hij zijn medicijndroppels niet innemen?

Hier is een gemakkelijk en geschikt hulpmiddeltje.

Je neemt een oliespuitje van een naaimachine en je reinigt het eerst goed. Doe de medicijn er dan in en wanneer Fido of Pax of hoe hij ook heet, een tikje onwillig is, steek je de buis van het spuitje voorzichtig — vooral niet zenuwachtig worden, anders doe je hem misschien pijn en verwond je zijn kaken of tandvlees — tussen tandvlees en kaken in en je spuit maar. Slikken doet hij dan zelf wel.

De kleine knutselaar

De fietsende clown

VOOR OUDEREN

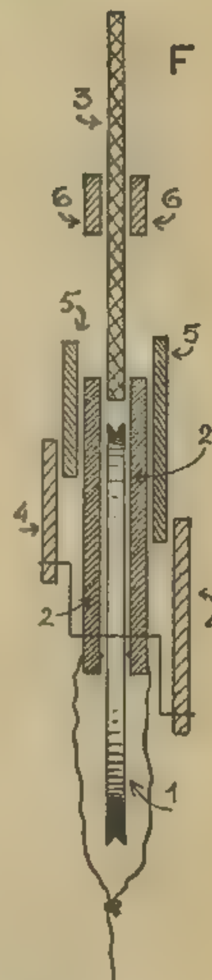
★

Een leuke clown, die fietst, is een stuk speelgoed, dat urenlang kleinere kinderen zal bezighouden en dat bovendien gemakkelijk te maken is. Als houtsoort gebruik je hiervoor hout van een zwaar sigarenkistje.

De onderdelen kun je uitzagen aan de hand van de verschillende figuren (A, B C en D). Zorg er voor, dat je de vierkantjes voor alle stukken precies gelijk neemt.

Het rad (E) heeft een middellijn van 10 cm. Over de loopoppervlakte van het rad moet je een gleuf maken, waarin straks het touw kan passen, waarover het rad moet rollen. Het in elkaar zetten gaat als volgt: de rechthoekige uiteinden van fig. C, genummerd 2, maak je vast aan de onderkant (b) van fig. A. De armen (B) worden aan het lichaam bevestigd via opening c in fig. A. Het rad komt tussen beide stukken van fig. C (zie de verschillende nummers op fig. F). Dan wordt met een stuk metaaldraad een soort krukas gevormd, die het rad (E) en de stukken 2(C)-4(D) mede verbindt. Daar deze krukas tevens dient als middenasje voor het wiel zelf, moet men nauwlettend toezien, dat deze vrij dikke draad stevig klemt in het rad zelf. Het beste is hiervoor een stuk vierkante metaaldraad te nemen. Een druppeltje lak op de punten, waar de draad door het wiel gaat, helpt voor de stevigheid. Dan komen de bovenste gedeelten van de benen aan de beurt. Verbind dij en been met elkaar, maar zo, dat ze vrij tegen elkaar aan bewegen. De draden dus niet te strak vastklemmen.

→

De draad, waaraan het kleine balanceergewicht moet komen te hangen, wordt stevig vastgemaakt aan de onderkant van stukje C (2).

Het verdient aanbeveling, de verschillende stukjes te schilderen voordat men 't geheel in elkaar zet.

Span dan een touw in ietwat schuinaflopende richting en plaats de gleuf van het wiel op het touw. Je moet even proberen, hoe schuin je het touw dient te houden om het stukje het best in evenwicht te kunnen houden. Lukt dit moeilijk, dan is het gewichtje niet zwaar genoeg. Heb je het evenwicht gevonden, maak de schuine stand dan iets groter totdat de clown begint te rollen. Kleine ongerechtigheden in het verbinden der onderdelen heb je dan spoedig gevonden en verholpen als het moet. Een zonnescherm of paraplu maak je van een stukje karton en een rondhoutje, dat je aan een van de handen van de clown vastlijmt. Het is een dankbaar werkje, maar het vereist geduld.

Een schommelende nikker

De kop maak je van stevig karton of je knipt een leuke kop uit een oud tijdschrift en plakt het knipsel op karton. Dit steek je vast op een blokje hout en in dat blokje bevestig je in een der zijkanten een stevig stuk metaaldraad, waaraan je een stukje lood (of iets anders) kunt vasthaken. In de andere kanten (twee) van het blokje steek je ook twee stukjes metaaldraad, die op tafel komen te rusten, zodat het blokje heen en weer schommelt. De draad, waaraan het gewicht bevestigd is, dient zo te worden gebogen, dat de kop precies rechtop staat, wanneer het hele geval in rust is. Heb je dit goed in evenwicht, dan een zachte tik tegen het kartonnen hoofd en de nikker zal een hele poos blijven schommelen. Maak verder nog andere koppen, bijvoorbeeld van verschillende dieren.

Jonge plantjes

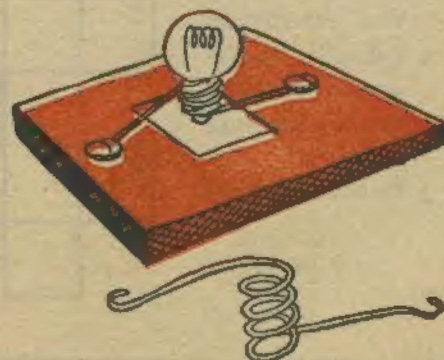
Heb je jonge plantjes gezet in je eigen tuintje en is het zulk droog weer, dat het jonge goed niet best „aanslaat", neem dan het volgend gemakkelijk middeltje te baat:

Graaf naast een plantje een flinke blikken bus in de grond. Onder in de bus heb je op 1 cm van de bodem een gat gemaakt van 3 mm. Zet het blik zo in de grond, dat het gat in de buurt van de jonge wortels staat en trap de grond rondom het plantje stevig aan. Vul het blik met water en houd het gevuld totdat het plantje buiten gevaar is.

Fitting

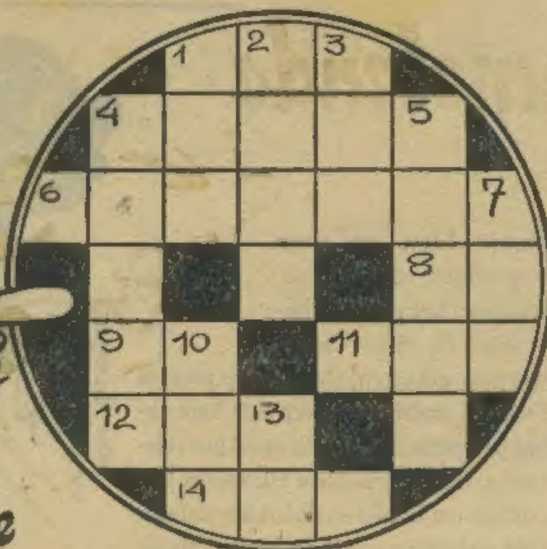
Een fitting voor zwakstroomlampjes heb je zelf gemaakt met weinig moeite en in weinig tijd. Neem een stuk koperdraad en wikkel dit stevig rond de koperen schroefdelen van het lampje. Maak aan elk uiteinde van de draad een oogje.

Neem een stevig plankje en spijker er een reep metaal op, liefst een stukje koper. Bevestig er het lampje op, zoals de tekening aangeeft. Buig de koperdraad zodanig, dat hij het lampje vastgedrukt houdt tegen het metalen plaatje.

WIE PUZZELT ER MEE?

Cirkelpuzzle

Van links naar rechts:

1 Maag van een koe. Als je het woord omdraait, heb je een voorwerp, dat geluid geeft
4 Is een voorbeeld
6 Zorgen, dat alles ordelijk verloopt. Er komen drie e's in voor
8 Ander woord voor gij
9 Is een oude maat, die in onbruik raakt
11 Glibberige stof. Betekent ook: dik
12 Is een ontkenning
14 Een van de grote omroepverenigingen van ons land

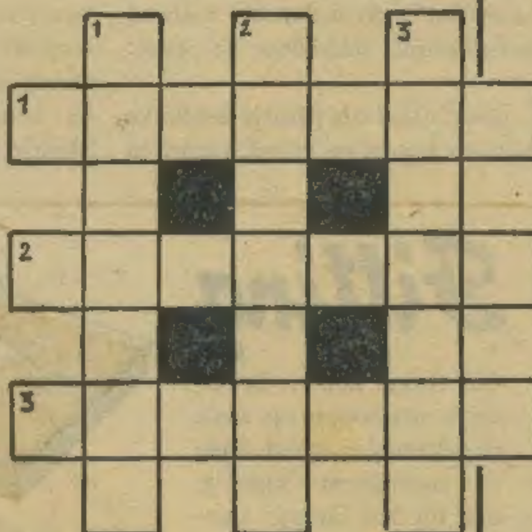
Van boven naar beneden:

1 Lomp. Iets, dat moeilijk te bewegen is
2 Voornaam. Deftig
3 Is het omgekeerde woord van 1 horizontaal
4 Plassen water, aan alle kanten door land omsloten
5 Is een gevechtseenheid. Je vindt ze in elk land
7 Is een aaneenschakeling van mazen. Allen juichen als er een bal in zit, behalve de verliezende partij
10 Is nadelig voor je binnenband, want dan heet het: plakken
13 Een bijwoord

Matjespuzzle

Drie woorden invullen, die precies dezelfde zijn van links naar rechts als van boven naar beneden. Die woorden hebben de volgende betekenis:

1 Gemeen misbruik van vertrouwen
2 Bekende hoofdstad van een land, dat aan het onze grenst
3 Dichterbij komen

M-puzzle

M
M .
M . .
M . . .
M . . . .
M . . .
M . .
M .
M

Op de puntjes moet je letters invullen, zodat woorden van de volgende betekenis ontstaan:

Afkorting van mama
Ligt voor de deur
Grootte van schoenen, e.d.
Een van de maanden van het jaar
Staat 's nachts aan de hemel
Geen vrouw
Ander woord voor moeder

Het grappige is, dat in al deze woorden maar één en dezelfde klinker wordt gebruikt.

ONZE SPREEKWOORDENREBUS

D. / K.. / B. / D.

4.R.NS / GR.P.N

Vul de ontbrekende *klinkers* in. Het spreekwoord betekent: een lastige zaak flink aanpakken.

E	•	•	•	•
•	E	•	•	•
•	•	E	•	•
•	•	•	E	•
•	•	•	•	E

E-raadsel

Op elke stip van dit vierkant moet een letter komen te staan. Die E's staan al op hun plaats en nu moet je woorden van de volgende betekenis vormen:

1 Tegenovergestelde van begin
2 Doe je op school
3 Is heel hard!
4 Lekkere vruchten
5 Daarop leven we allemaal

Een paar vragen

1. Wat neem je het laatst weg als je naar bed gaat?
2 Welk verschil is er tussen een tijger en een sergeant?

Waar is de herbergier?

OPLOSSINGEN VAN DE PUZZLES UIT ONS VORIG NUMMER

Spreekwoordenrebus

DE BAL MISSLAAN

Deze uitdrukking wil zeggen: het mis hebben, verkeerd raden of verkeerd oordelen. Kinderen slaan nogal eens dikwijls de bal mis; zij oordelen vaak al te gemakkelijk over zaken, die zij nog niet begrijpen, die zij in hun samenhang niet kunnen overzien. Daarom: oordeelt niet te vlug; dan ontloop je de kans de bal mis te slaan.

KRUISWOORDPUZZLE

L	O	P	E	N		K	O	K
E	V	E	N		R	O	D	E
R	E	N		P	E	P	E	R
E	R		P	A		B	U	S
N		E	I		K	A	R	
	O	V	E	R	A	L		M
R	O	E	T				H	E
	S	N	E	E	U	W	E	N
O	T		R		W	E	N	S

LETTERGREEPRAADSEL

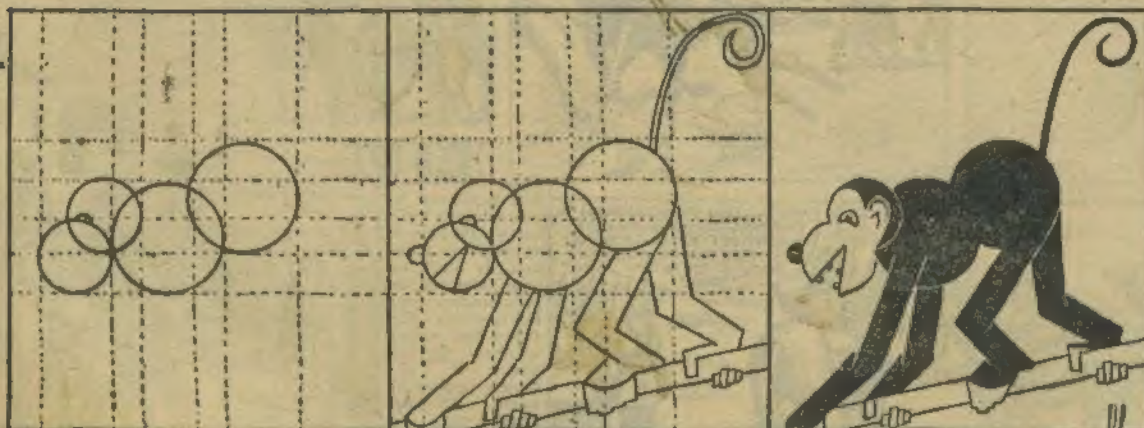
Beschuit - Rotterdammer - Olifant - Muzikant - Fransman - Ierland - Eikeblad - Timmerman - Spinnen. De eerste letters van deze negen woorden vormen het woord: BROMFIETS

GIRAFFEPUZZLE

S	M	A	L							
		B	A	R	K					
			K	E	E	T				
				G	I	R	A	F	F	E
				E		O	D	E	U	R
				N		G	E	L	U	K
				S			L		T	E
										R

EZELTJESPUZZLE

P	A	A	R							
			O							
			V	R	I	E	N	D	E	N
			E	E	N	D		O	S	
			R	E		E	R	F		M
			S			L	A		P	A

Een aap voor 30 cent. Twee stukken van vijf cent en twee dubbeltjes.

Hamid, DE DAPPERE

Sjeik Hamid en zijn bediende, Pepi, volgen een bende woestijnrovers tot in hun schuilplaats in een ruinenstad. Hier ontmoeten ze een oude man, met wie ze bevriend raken. Als ze gevangengenomen worden, weet de oude zich in een geheime tunnel te verbergen.

